Vlaams Parlement

**811** (2020-2021) – Nr. 2
ingediend op 16 september 2021 (2020-2021)

# Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Lorin Parys

## over het voorstel van resolutie

van Jeremie Vaneeckhout, An Moerenhout, Johan Danen,
Tine Van den Brande en Celia Groothedde

## over een proactieve strategie voor de beheersing van het coronavirus vanaf de zomer van 2021

verzendcode: WEL

*Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:*

*Voorzitter:* Stefaan Sintobin.

*Vaste leden:*
Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;
Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;
Maaike De Rudder, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;
Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;
Freya Van den Bossche.

*Plaatsvervangers:*
Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;
Gwenny De Vroe, Emmily Talpe;
Johan Danen, Celia Groothedde;
Conner Rousseau.

*Toegevoegde leden:*
Lise Vandecasteele.

Documenten in het dossier:
**811** (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Jeremie Vaneeckhout ..... 4
2. Bespreking ..... 5
3. Stemming ..... 9
Gebruikte afkortingen .....**Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het voorstel van resolutie over een proactieve strategie voor de beheersing van het coronavirus vanaf de zomer van 2021 tijdens haar vergadering van 29 juni 2021.

(*Deze commissievergadering werd als videoconferentie georganiseerd*.)

## 1. Toelichting door Jeremie Vaneeckhout

*Jeremie Vaneeckhout* vindt het belangrijk dat het Vlaams Parlement na één jaar diepe crisis vooruitblikt en de Vlaamse Regering richting, opdrachten en prioriteiten geeft op korte en lange termijn voor de komende endemische fase. Iedereen beseft dat corona zal blijven maar hoopt dat het anders zal verlopen dan het voorbije anderhalf jaar. Dat laatste veronderstelt een proactieve beleidsaanpak: ondanks betere cijfers en vaccinatie moeten bepaalde landen ingrijpende beslissingen nemen.

Dit voorstel van resolutie kiest resoluut voor een preventieve en een proactieve aanpak om naast onnodige grootschalige maatregelen ook slachtoffers en long covid (voornamelijk bij jongeren die nog niet allemaal gevaccineerd zijn) te vermijden. Het Vlaams Parlement moet daar in alle openheid een debat over voeren.

Omdat voorkomen beter is dan genezen schuift dit voorstel van resolutie daartoe een aantal op binnen- en buitenlandse expertise gebaseerde antwoorden naar voren. Zo zal de mondiale vaccinatiegraad mee bepalen hoe lang COVID-19 nog intensief aanwezig zal zijn. Het debat over de werkzaamheidsduur van de vaccins en over boostervaccins loopt nog. Een aantal keuzes kan niet tot september 2021 worden uitgesteld.

Groen is ervan overtuigd dat er voorzichtig moet worden omgesprongen met buitenlandse reizen, en dan voornamelijk buiten Europa, om onnodige risico's te vermijden. Dat is geen nieuwe maatregel maar ervaring leert dat deze maatregel vaak te laat werd genomen. Ook de contactopsporing liep achter op de realiteit. De vaccinatiestrategie biedt de kans om voorsprong op te bouwen. De zomer van 2021 mag inzake preventief gezondheidsbeleid geen rustperiode zijn. De Vlaamse Regering moet in tegendeel werk maken van wat dit voorstel van resolutie naar voren schuift.

Tegelijk moeten enkele sanitaire maatregelen behouden blijven. Er is het debat over ventilatie, over de efficiëntie en effectiviteit van contact- en bronopsporing, en over het belang van buitenlucht. Deze elementen zijn cruciaal om COVID-19 en andere virussen die zich via aerosolen verspreiden aan te pakken.

Het voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering om op basis van haar bevoegdheid over preventie een voortrekkersrol te spelen op alle beleidsniveaus. Maatregelen moeten uitvoerbaar zijn op het terrein. Al te vaak worden er immers maatregelen afgekondigd die in de praktijk maar weinig haalbaar bleken.

Aangezien een belangrijke vaccinproducent in Vlaanderen is gevestigd en Vlaanderen bevoegd is voor zijn buitenlands beleid, moet Vlaanderen een actieve rol spelen in het ontwikkelen van een proactief beleid voor de omgang met varianten en nieuwe opstoten in omringende landen. Het patent tijdelijk schrappen is voor Groen geen taboe.

Het is problematisch dat niet bij elke positieve test wordt onderzocht om welke variant het gaat. Na zestien maanden crisis kan Vlaanderen zich niet meer veroorloven achter de feiten aan te hollen.

De quarantainemaatregelen zijn recent aangepast met het decreet van 25 juni 2021 tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003

betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021. De Vlaamse Regering moet strikt omgaan met buitenlandse reizen uit risicogebieden om de import van nieuwe varianten in te dijken en te verhinderen.

Tijdens de hoorzitting over contactopsporing benadrukten een aantal experten het belang van resultaatsindicatoren bij contactopsporing (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 871/1). De effectiviteit van de contactopsporing moet in beeld worden gebracht. De geïnvesteerde middelen moeten tot minder besmettingen leiden.

Sensibilisering over de sanitaire basisregels is in algemene zin goed. De voorbije periode is alles wat flexibeler geworden. Afstandsregels respecteren lijkt moeilijker. Het volstaat om de regels te volgen die absoluut nodig zijn mits dat op een goede wijze gebeurt. Met het oog op de door sommige experten voorspelde opflakkering in het najaar van 2021 moet de aandacht blijvend gevestigd worden op het belang van een aantal maatregelen.

Omdat het draagvlak voor een grootschalige lockdown weg lijkt, zijn fijnmazige maatregelen aangewezen bij uitbraken. Recente gebeurtenissen in bijvoorbeeld Portugal tonen aan dat een en ander snel in een andere richting kan evolueren. De Vlaamse Regering moet op dit vlak in België en Europa aan de kar trekken.

Omdat een duurzame vaccinatiestrategie wetenschappelijk onderbouwd moet zijn, zal het bij momenten aangewezen zijn even af te wachten. Zodra er wetenschappelijke evidentie is, moet er snel beslist worden over het boostervaccin of een jaarlijkse vaccinatie. Onderzoek toont bijvoorbeeld aan dat bekende gezichten inzetten om vaccinatie te promoten weinig uithaalt. De eerste referentiepersoon is de huisarts gevolgd door de onmiddellijke omgeving. Vlaanderen doet het goed maar een structureel en duurzaam succes zal andere stappen vergen.

Groen is ervan overtuigd dat deze crisis een en ander zegt over hoe en waar de mens leeft. Er zijn reeds veel kansen verloren gegaan om zaken in de buitenlucht te laten plaatsvinden.

Er moet extra aandacht gaan naar binnenluchtkwaliteit en ventilatie. Dat wordt dieper uitgewerkt in het voorstel van resolutie over ventilatie en filtratie in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht dat veel gedetailleerder is (*Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 877/1 en 2).

Wat het voorstel van resolutie vraagt over werkbare protocollen en zelftests is voortzetting van het bestaande beleid. Daar moet de Vlaamse Regering actief mee aan de slag gaan.

Ten slotte moet ook de impact van long covid als een objectieve indicator beschouwd worden. De impact van corona op langere termijn wordt stilaan duidelijk. De vraag rijst hoeveel mensen met long covid deze samenleving bereid is te aanvaarden. Groen beschouwt het tegengaan van long covid ook als een prioriteit.

## 2. Bespreking

*Lorin Parys* twijfelt aan de meerwaarde van het voorstel van resolutie omdat het louter een overzicht biedt van maatregelen die al in uitvoering zijn of in de pijplijn zitten. Een grondige beleidsevaluatie zou daarentegen wel interessant zijn. Tijdens de federale fase van de pandemie moest Vlaanderen voor een aantal onderdelen een strak geregistreerd centralistisch federaal beleid ondergaan. Desondanks zijn er grote verschillen op het terrein. Hij stelt Jeremie Vaneeckhout daarom voor dit voorstel van resolutie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in te dienen waar de vaccinatiegraad lager is dan in Vlaanderen. De vaccinatiegraad bedraagt in Vlaanderen 81 percent en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 54 percent. De

federale taskforce voorspelt dat Brussel een vaccinatiegraad van 60 percent zal halen tegen eind juli 2021. In een aantal Brusselse gemeentes is de situatie zorgwekkend. Er ligt daar nog heel wat werk op de plank om in de zomer van 2021 een effectief beleid te voeren. Het aantal aan COVID-19 gelinkte overlijdens in verhouding tot de bevolking levert interessante cijfers op.

In Brussel, waar minister Elke Van den Brandt bevoegd is, is er geen handhavingsbeleid bij quarantaine. De in punt 7° voorgestelde vaccinatiestrategie zou, gezien de cijfers, zeker van belang zijn in Brussel.

*Katrien Schryvers* merkt in het voorstel van resolutie voornamelijk zaken die de voorbije maanden al aan bod zijn gekomen, al in uitvoering zijn, geen Vlaamse bevoegdheid zijn of te algemeen geformuleerd zijn.

Wat de indieners onder punt 5° vragen is uitvoerig besproken in de Commissie ad hoc voor de Evaluatie en Verdere Uitvoering van het Vlaamse Coronabeleid, en opgenomen in haar aanbevelingen (*Parl.St.* Vl.Parl. 2019-20, nr. 442/2, en 2020-21, nr. 519/2 en 582/2). Nooit eerder is zo hard ingezet op hygiëne. Niemand kon zich anderhalf jaar geleden voorstellen dat er overal ontsmettende handgel beschikbaar zou zijn. Ook over infectiepreventiebeleid in collectieve voorzieningen heeft de commissie ad hoc aanbevelingen geformuleerd.

Voor wat onder punt 6° wordt gevraagd zijn er reeds diverse gedetailleerde protocollen met wat er dient te gebeuren bij een uitbraak op school of op het werk. De meerwaarde van deze vraag ontgaat de spreekster.

Nergens loopt de vaccinatiecampagne zo vlot als in Vlaanderen. De campagnes om vaccintwijfel tegen te gaan renderen. Ook bij jonge mensen is de vaccinatiehonger groot. Uiteraard moet men blijven proberen om twijfelaars alsnog over de streep te trekken. Allicht zal het coronacertificaat ook nog effect hebben. Dat alles doet de spreekster besluiten dat punt 7° evenmin meerwaarde biedt.

Ten aanzien van punt 8° merkt Katrien Schryvers op dat er versoepelingen en een zomerplan zijn. Er worden continu protocollen opgemaakt en bijgestuurd op basis van nieuwe informatie. Wat onder punt 9° wordt gevraagd, wordt gevat door het voorstel van resolutie over ventilatie en filtratie in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht dat veel gedetailleerder is.

In het voorstel van resolutie wordt enkel op de lokale contactopsporing gefocust terwijl tijdens de hoorzitting over contactopsporing is gepleit voor een combinatie van verschillende systemen.

Vlaanderen voert een krachtdadig coronabeleid. Het zet sterk in op vaccinaties. Er treden versoepelingen in werking. Om al deze redenen zal CD&V dit voorstel van resolutie niet goedkeuren.

*Freya Saeys* zegt dat een proactieve strategie iedereen na aan het hart ligt. Het is essentieel om het coronavirus te beheersen aangezien niemand weet hoe een en ander zal evolueren. Ze heeft evenwel bedenkingen bij wat aan de Vlaamse Regering wordt gevraagd.

Het voorstel van resolutie vraagt om de vaccinproductie op te schalen om aldus de hele wereldbevolking te vaccineren. Freya Saeys pleit voor een pragmatische aanpak. Het patent is niet noodzakelijk een belemmering voor opschaling maar eerder een goede basis voor samenwerking tussen patenthouders en andere farmaceutische bedrijven. Een patent schrappen klinkt sympathiek maar is complex. Bovendien is dat geen Vlaamse bevoegdheid.

Wat onder punt 2° wordt gevraagd is evident en gebeurt door Sciensano. Het Overlegcomité heeft maatregelen genomen voor reizen. Er moet inderdaad blijvend ingezet worden op sensibilisering over de sanitaire basisregels omdat heel wat mensen de maatregelen beu zijn. Het komt er volgens Freya Saeys daarom op aan in te zetten op een hoge vaccinatiegraad. Wie het vaccin heeft geweigerd, moet van het belang van het vaccin overtuigd worden.

De verschillende regeringen hebben een goede vaccinatiestrategie uitgewerkt. Voortschrijdend wetenschappelijk inzicht zal het beleid moeten ondersteunen inzake het jaarlijkse boostervaccin. Goede wetenschappelijke opvolging is noodzakelijk. Een motivatieplan mag niet beperkt blijven tot COVID-19. Het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 (*Parl.St.* Vl.Parl. 2019-20, nr. 31/1) streeft immers naar intensievere informatie- en sensibiliseringscampagnes over de meerwaarde van vaccinatie. Tegelijk moet fake news over gezondheidsrisico's bestreden worden.

Freya Saeys is het eens met de voorgaande sprekers dat er al heel wat stappen zijn gezet. Er wordt al actie ondernomen om de opmars en uitbraken van varianten te volgen. Ze kan dit voorstel van resolutie niet steunen. Ze herhaalt het niet eens te zijn met de gevraagde opheffing van het patent.

*Stefaan Sintobin* suggereert Freya Saeys over dat laatste van gedachten te wisselen met een voormalige voorzitter van Open Vld. *Freya Saeys* merkt op dat het om een persoonlijk standpunt ging.

*Stefaan Sintobin* is minder negatief en aanvallend. Proactief nadenken hoe in de toekomst met bepaalde situaties – zoals de opkomst van nieuwe varianten – zal worden omgegaan kan nooit kwaad. Tegelijk is het zo dat een aantal van de vragen aan de Vlaamse Regering al in uitvoering zijn, opgenomen zijn in de aanbevelingen van de commissie ad hoc of geen Vlaamse bevoegdheid zijn. De opmerkingen over de vaagheid en het gebrek aan meerwaarde gelden voor veel voorstellen van resolutie. Een aantal vragen overschrijden het beleidsdomein Welzijn. Ventilatie houdt verband met het bedrijfsleven maar ook met het onderwijs.

Dit voorstel van resolutie is een goedbedoeld initiatief. Het Vlaams Belang zal zich onthouden.

*Jeremie Vaneeckhout* leidt uit de reactie van de meerderheidspartijen af dat alles perfect is verlopen sedert de commissie ad hoc haar werkzaamheden heeft afgerond. Lessen trekken uit het verleden en een richting aangeven voor volgende fases is niet langer mogelijk. Hij benadrukt dat hij die mening niet deelt.

Het Vlaams Parlement kan zaken aankaarten, een positie innemen en de Vlaamse Regering een richting aangeven. De spreker apprecieert het dat Freya Saeys aangeeft waarmee ze het inhoudelijk niet eens kan zijn. Het argument dat de Vlaamse Regering ermee bezig is, geldt daarentegen uitsluitend voor voorstellen van de oppositie. Voorstellen van de meerderheid mogen vaag en weinig ambitieus zijn. Als de meerderheid het niet eens is over een voorstel van resolutie, dan wordt een conceptnota ingediend want daarover hoeft er geen akkoord te zijn.

Het gaat evenmin op te pleiten voor autonomie om het inhoudelijke debat te beperken tot een overzicht van wat er in Brussel verkeerd loopt. Jeremie Vaneeckhout verzekert dat deze tekst ook is bezorgd aan Brusselse beleidsverantwoordelijken. Hij kiest ervoor zich als lid van het Vlaams Parlement niet te verschuilen achter wat Brussel beter zou moeten doen.

De overschatting van het gevoerde coronabeleid die zelfgenoegzaamheid uitstraalt, is zorgwekkend. Uit wetenschappelijke hoek is steeds vaker te horen dat handgels niet fundamenteel zijn. Omdat er amper besmettingen via oppervlakken

voorvallen, is dat allicht geen fundamentele sanitaire maatregel. Er moet worden nagedacht over hoe op dit vlak een andere richting kan worden aangegeven.

Dat er werk wordt gemaakt van ventilatie heeft hij aangegeven in zijn toelichting. Het is opgenomen in dit voorstel van resolutie omdat het deel uitmaakt van een proactieve strategie.

Groen is ervan overtuigd dat de samenleving in de brede zin van het woord actiever moet omgaan met activiteiten in buitenlucht. Dat er bijvoorbeeld minder wordt buiten gespeeld heeft impact op de gezondheid van kinderen en jongeren.

Over een aantal punten is met geen woord of slechts in beperkte termen gerept. De spreker had gehoopt dat long covid, een nieuw en bijkomend aspect, reeds hoger op de agenda zou staan. Er is niet gereageerd op de vraag om van quarantaine de prioriteit te maken. Er moet doortastender opgetreden worden bij grote internationale reizen. Het voorbije jaar kwam regelgeving steeds te laat waardoor burgemeesters niet konden optreden. Groen wil tijdens de zomer van 2021 voorbereidingen treffen om niet langer te elfder ure te moeten optreden.

Er wordt niet bij elke positieve test onderzocht om welke variant het gaat. Zo lang dat niet gebeurt, heeft niemand zicht op de verspreiding van nieuwe varianten. Tijdens de hoorzitting hebben experten de contactopsporing van het voorbije jaar een lege doos genoemd. De aanpak was duur maar niet perfect. Als oppositielid vraagt hij daarom hier actief werk van te maken zodat het voortaan beter verloopt. Internationale voorbeelden tonen aan dat lokale verankering fundamenteel is.

Vlaanderen is uiteraard niet bevoegd voor internationale vaccinaties. Het Vlaams Parlement spreekt zich echter geregeld uit over buitenlands beleid. Ook over zaken waarover inhoudelijke onenigheid bestaat, kan een voorstel van resolutie worden ingediend. Minister Wouter Beke neemt wekelijks deel aan een interministeriële conferentie over het coronabeleid. Minister-president Jan Jambon is effectief lid van elk Overlegcomité. Omdat hij er een standpunt kan innemen namens de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, is het logisch dat het Vlaams Parlement hem richting aangeeft over het patent en de internationale vaccinatiecampagne.

Jeremie Vaneeckhout hoopt in de eerste plaats elke opstoot te kunnen vermijden in het najaar van 2021. Hij wil achteraf niet horen dat één van de voorstellen uit dit voorstel van resolutie onvoldoende actief is uitgevoerd op Vlaams of ander beleidsniveau. Wat hij heeft gehoord, stelt hem niet gerust.

*Lorin Parys* hoort zelfs de oppositie bevestigen dat veel van wat wordt gevraagd al in uitvoering of voorbereiding is. De N-VA heeft de federale minister van Volksgezondheid gevraagd om advies te vragen aan de Hoge Gezondheidsraad over long covid zodat slachtoffers ervan op erkenning en terugbetaling kunnen rekenen. Voor terugkerende reizigers is er het decreet van 25 juni 2021 tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021.

De standpunten over het patent zijn bekend. De N-VA is van oordeel dat er in deze crisis relatief snel werk is gemaakt van een vaccin dankzij het internationale patent. Het zou niet verstandig zijn om dat op te geven.

Niemand beweert dat de aanpak niet beter kan en dat alertheid niet langer nodig blijft, maar dat neemt niet weg dat wat het voorstel van resolutie vraagt al grotendeels is uitgevoerd of in uitvoering is.

*Katrien Schryvers* apprecieert iedereen die zijn parlementair werk ernstig neemt want dat zorgt ervoor dat parlementsleden in discussie kunnen treden. De

mondelinge toelichting was uitvoeriger dan de geschreven toelichting en wierp een ander licht op een aantal zaken. Punt 8° gaat blijkbaar over meer buiten spelen en meer activiteiten in buitenlucht en niet zozeer over versoepeling van de maatregelen.

Het lid beaamt dat nieuwe varianten gemonitord moeten worden. Reisadvies moet daarop worden afgestemd. Regels over het binnenkomen in België vallen onder de federale bevoegdheid. Een land met hoge viruscirculatie krijgt code rood. Er is de voorbije periode een inreisverbod opgelegd voor bijvoorbeeld Zuid-Afrika, Brazilië en India. Wie pleit voor beperkingen en harde quarantaine, moet proportionaliteit voor ogen houden. Het decreet van 25 juni 2021 tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021 verfijnt daarom de regelgeving. Voor Katrien Schryvers is dat de aangewezen weg.

Het virus heeft iedereen overvallen, en blijft verrassen met nieuwe varianten. Er waren geregeld nieuwe maatregelen nodig. Ondanks de hoge vaccinatiegraad zal monitoring nodig blijven. De spreekster is ervan overtuigd dat de verschillende bevoegdheidsniveaus en -domeinen daar werk van zullen maken. Eerder dan via algemene bepalingen in een resolutie zal dat door middel van decretale verfijningen bewerkstelligd worden.

Dit voorstel van resolutie ent contactopsporing volledig op de eerstelijnszone en schuift enkel lokale contactopsporing naar voren. Tijdens de hoorzitting is gewezen op de grote en noodzakelijke investeringen in centrale contactopsporing. Centrale contactopsporing overboord gooien en volledig focussen op lokale, was niet de conclusie van de hoorzitting.

Een aantal punten zoals vaccinaties en contactopsporing verdienen blijvende aandacht. Dit voorstel van resolutie is te algemeen geformuleerd, overstijgt de Vlaamse bevoegdheden, vraagt zaken die al in uitvoering zijn en bevat punten waarmee Katrien Schryvers het inhoudelijk niet eens is.

*Jeremie Vaneeckhout* dankt voor de replieken waarin een aantal zaken inhoudelijk zijn benaderd. Parlementsleden hoeven het niet over alles eens te zijn maar hij blijft het onbegrijpelijk vinden dat niet elke fabriek die het kan, gevraagd wordt om wapens te produceren in oorlogstijd. Groen heeft het decreet van 25 juni 2021 tot wijziging van artikel 47/1 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid in het kader van COVID-19 in de zomer van 2021 mee goedgekeurd. Dat decreet geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid een aantal modaliteiten zelf te bepalen. Met zijn voorstel van resolutie wil hij een richting aangeven. Hij is tevreden dat alsnog een inhoudelijke discussie is gevoerd.

Er is evenmin eensgezindheid over contactopsporing. Groen wil een strakke inbedding in de eerstelijnszone. De hoorzitting heeft aangetoond dat de Vlaamse aanpak onvoldoende impact heeft gehad op de evolutie van de cijfers.

## 3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt met 2 stemmen voor bij 9 tegen en 3 onthoudingen niet aangenomen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Lorin PARYS,
verslaggever